

DECIZIE

08 iunie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul: Iulia Sîrcu
Judecătorii: Tamara Chișca-Doneva, Iurie Bejenaru
Nicolae Craiu, Mariana Pitic

examinînd, fără înștiințarea participanților la proces, recursul declarat de către Nichita Ion,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a lui Nichita Ion împotriva Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău cu privire la nesoluționarea în termen legal a cererii, îngrădirea dreptului de acces la informație și recunoașterea ca fiind neîntemeiate acțiunile privind nesoluționarea în termen legal a cererii,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 22 decembrie 2015, prin care a fost respins apelul declarat de către Nichita Ion și menținută hotărîrea Judecătoriei Ciocana mun. Chișinău din 11 decembrie 2014,

c o n s t a t ă

La 28 august 2014, Nichita Ion s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău cu privire la nesoluționarea în termen legal a cererii, îngrădirea dreptului de acces la informație și recunoașterea ca fiind neîntemeiate acțiunile privind nesoluționarea în termen legal a cererii.

În motivarea acțiunii, reclamantul a invocat că s-a adresat către Președintele Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău cu o cerere, solicitînd eliberarea în termeni restrînși a unei copii legalizate a procesului-verbal al ședințelor de judecată, precum și o copie de pe înregistrarea audio a luărilor de cuvînt în cadrul ședințelor de judecată. Totodată, a solicitat să fie informat în scris, prin telefon sau e-mail despre posibilitatea ridicării informației solicitate, precum și care au fost motivele și temeiul legal de neexaminare a cererilor sale din 06 februarie 2014 și 27 iunie 2014 adresate în acest sens.

Indică Nichita Ion că cererea nominalizată a expediat-o în adresa Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău prin poștă la data de 04 august 2014, fapt confirmat prin

chitanța poștală de expediere, fiind recepționată de către pîrîta la 05 august 2014, potrivit avizului de recepție.

Menționează că pînă la data depunerii cererii de chemare în judecată nu a fost informat despre soarta examinării cererii de acces la informație adresată Președintelui Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău.

Consideră reclamantul că acțiunile și inacțiunile pîrîtei privind nesoluționarea în termen legal a cererii de acces la informație, sunt ilegale și neîntemeiate, deoarece termenul de 15 zile lucrătoare prevăzut pentru soluționarea unei asemenea cereri a expirat la 26 august 2014. Prin urmare, acțiunile Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău contravin prevederilor art. 16 din Legea privind accesul la informație, precum și art. 34 alin. (1) din Constituția RM.

Solicită Nichita Ion recunoașterea îngrădirii dreptului de acces la informație prin nesoluționarea în termen legal a cererii din 05 august 2014 adresată Președintelui Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău, recunoașterea ca fiind neîntemeiate acțiunile privind nesoluționarea în termen legal a cererii date și încasarea din contul pîrîtei a cheltuielilor de judecată în sumă de 300 lei.

Prin hotărîrea Judecătoriei Ciocana mun. Chișinău din 11 decembrie 2014, acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 22 decembrie 2015, a fost respins apelul declarat de către Nichita Ion și menținută hotărîrea Judecătoriei Ciocana mun. Chișinău din 11 decembrie 2014.

La 09 martie 2016, Nichita Ion a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitînd casarea deciziei Curții de Apel Chișinău din 22 decembrie 2015 și hotărîrii Judecătoriei Ciocana mun. Chișinău din 11 decembrie 2014, cu emiterea unei noi hotărîri de admitere integrală a acțiunii.

În susținerea recursului a invocat că instanțele ierarhic inferioare au interpretat eronat normele de drept procedural și material, nefiind suficient de explicite în ceea ce privește soluția adoptată.

Indică Nichita Ion că la materialele pricinii nu este nici o probă din care ar rezulta că cererea acestuia din 04 august 2014, expedită în adresa Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău, a avut un alt conținut și a fost adresată unei altei persoane decît Președintelui Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău, or, în litigiile de contencios administrativ sarcina probațiunii este pusă pe seama pîrîtului.

Afirmă recurentul Nichita Ion că instanța de apel a admis cererea sa de interpelare a probei – cererea privind accesul la informație înregistrată în cancelaria Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău și din cererea prezentată de intimata-pîrîta se constată cert că a fost adresată președintelui în calitate de conducător al judecătoriei, împuternicit cu competența de a soluționa problemele instituției pe care o conduce.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărîrii sau a deciziei integrale.

Materialele dosarului atestă faptul că decizia motivată a Curții de Apel Chișinău din 22 decembrie 2015 a fost expedită în adresa lui Nichita Ion la 30 decembrie 2015, potrivit scrisorii de însoțire nr. 606 (f.d. 93) și a fost recepționată de către acesta la 03 februarie 2016, potrivit ștampilei aplicate pe plic de către oficiul poștal (f.d. 95).

În circumstanțele relevate, recursul declarat de către Nichita Ion la 09 martie 2016, se consideră a fi depus în termenul prevăzut de lege.

La 21 martie 2016, în adresa intimă a fost expediată copia recursului declarat de către Nichita Ion, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței la recurs.

Intimata Judecătoria Buiucani mun. Chișinău nu a depus referință în termenul stabilit.

Prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 27 aprilie 2016 recursul declarat de către Nichita Ion a fost considerat admisibil.

În conformitate cu art. 444 CPC, prezentul recurs se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului în raport cu argumentele invocate în recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi admis cu casarea integrală a deciziei instanței de apel și remiterea pricinii spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) CPC, instanța de recurs, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită pricina spre rejudecare în instanța de apel în toate cazurile în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

În conformitate cu art. 238 alin. (2) CPC, completul de judecată deliberează, sub conducerea președintelui ședinței, toate problemele prevăzute de lege care urmează să fie soluționate, apreciază probele, determină circumstanțele și caracterul raportului juridic dintre părți, legea aplicabilă soluționării pricinii și admiterea acțiunii. Fiecare problemă urmează să fie pusă astfel încât să se poată da un răspuns afirmativ sau negativ.

Iar prevederile art. 239 CPC stipulează că hotărârea judecătorească trebuie să fie legală și întemeiată. Instanța își întemeiază hotărârea numai pe circumstanțele constatate nemijlocit de instanță și pe probele cercetate în ședință de judecată.

Din suportul probator prezent la materialele pricinii, rezultă că Nichita Ion a depus o cerere de chemare în judecată la Judecătoria Buiucani mun. Chișinău, prin care a contestat Decizia Colegiului Disciplinar al Executorilor Judecătorești din 18 iulie 2013 privind tragerea la răspundere disciplinară a executorului judecătoresc Boțan George.

La 04 august 2014, Nichita Ion a expediat prin poștă o cerere adresată Președintelui Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău, prin care a solicitat eliberarea în termeni restrânși a unei copii legalizate a procesului-verbal al ședințelor de judecată, precum și o copie de pe înregistrarea audio a luărilor de cuvânt în cadrul ședințelor de judecată. Totodată, a solicitat să fie informat în scris, prin telefon sau e-mail despre posibilitatea ridicării informației solicitate, precum și care au fost motivele și temeiul legal de neexaminare a cererilor sale din 06 februarie 2014 și 27 iunie 2014 adresate în acest sens (f.d. 3).

Cererea dată a fost înregistrată în cancelaria Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău la 05 august 2014 (f.d. 70).

Din considerentul că nu a primit nici un răspuns, Nichita Ion la 28 august 2014 s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău cu privire la recunoașterea îngrădirii dreptului de acces la informație prin nesoluționarea în termen legal a cererii și recunoașterea ca fiind neîntemeiate a acțiunilor privind nesoluționarea în termen legal a cererii.

Prin hotărîrea Judecătoriei Ciocana mun. Chișinău din 11 decembrie 2014, menținută prin decizia Curții de Apel Chișinău din 22 decembrie 2015, acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată.

Analizînd circumstanțele expuse și prin prisma normelor de drept citate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție constată că instanța de apel a verificat superficial legalitatea și temeinicia hotărîrii primei instanțe și nu s-a expus asupra faptului că aceasta este contradictorie, avînd în vedere că prima instanță în partea motivată a hotărîrii din 11 decembrie 2014 a indicat că acțiunea înaintată de Nichita Ion urmează a fi admisă parțial, însă în dispozitivul acesteia a dispus că acțiunea se respinge integral ca fiind neîntemeiată.

Mai mult ca atît, în motivarea soluției sale, Judecătoria Ciocana mun. Chișinău a invocat drept temei de respingere a acțiunii civile faptul că pretențiile reclamantului nu au fost probate, anexarea chitanței eliberate de oficiul poștal și avizul de recepție a unei cereri nu demonstrează că Nichita Ion a expediat în adresa Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău anume cererea privind accesul la informație din 04 august 2014 or, materialele cauzei nu conțin date despre înregistrarea ei în cancelaria judecătoriei.

Examinînd pricina în ordine de apel, instanța de apel a concluzionat că soluția primei instanțe privind respingerea acțiunii ca fiind neîntemeiată este justă și în corespundere cu prevederile legislației în vigoare, Judecătoria Ciocana mun. Chișinău elucidând pe deplin circumstanțele cauzei.

Totodată, Curtea de Apel Chișinău a reiterat că deși instanța de fond a reținut că probele prezentate de către Nichita Ion nu dovedesc faptul că acesta a înaintat o cerere către pîrîtă cu un conținut similar al celei anexate la dosar, în cadrul judecării pricinii în ordine de apel s-a constatat că cererea lui Nichita Ion expediată prin poștă la 04 august 2014 a fost înregistrată în cancelaria Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău la data de 05 august 2014. Însă, cu toate că materialele pricinii nu atestă expedierea vreunui răspuns la cererea respectivă, aceste circumstanțe nu constituie temei de a recunoaște îngrădirea dreptului apelantului-reclamant Nichita Ion de acces la informație, deoarece informațiile solicitate de către dînsul nu sunt de accesibilitate limitată, cu toate că înregistrările audio ale ședințelor de judecată pot fi obținute doar de la greșier.

Astfel, necătînd la faptul că prima instanță a invocat drept temei de respingere a acțiunii doar motivul că Nichita Ion nu a probat depunerea cererii în adresa Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău, materialele cauzei neconținînd date despre înregistrarea cererii privind accesul la informație în cancelaria Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău, instanța de apel a constatat contrariul, și anume că cererea dată a fost înregistrată în cancelaria judecătoriei la 05 august 2014, însă a conchis că hotărîrea Judecătoriei Ciocana mun. Chișinău este legală și întemeiată.

În circumstanțele relevate, instanța de recurs ajunge la concluzia că decizia Curții de Apel Chișinău din 22 decembrie 2015 este contradictorie și contravine normelor de drept procedural, deoarece deși instanța de apel a constatat că unicul temei invocat de către prima instanță de respingere a acțiunii nu este relevant în speță, a menținut hotărârea primei instanțe integral.

Prin urmare, contrar standardelor procedurale recunoscute, instanța de apel a soluționat prezenta pricină cu încălcarea prevederilor art. 373 alin. (1) CPC, care consacră expres obligațiunea instanței de apel de a verifica în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiecțiilor înaintate, legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în primă instanță.

Instanța de recurs reiterează că dreptul la un proces echitabil, garantat de art. 6 din Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, prezumă dreptul la o hotărâre și decizie motivate. Motivarea este o parte a hotărârii în care instanța judecătorească în mod obligatoriu își expune concluziile formulate în privința cauzei deferite spre soluționare.

Se reține că actul judecătoresc trebuie să corespundă tuturor normelor de drept, să fie clar, înțeles de părțile implicate în litigiu și să răspundă în mod sigur și expres la toate cererile și obiecțiile formulate de către părți (principiul nr. 6 al Recomandării nr. R (84)5 privind principiile de procedură civilă menite pentru ameliorarea funcționării justiției, adoptată la 28 februarie 1984 de Comitetul Miniștrilor al Consiliului Europei), ceea ce la cazul prezentei spețe este lipsă.

Însă, la caz, Curtea de Apel Chișinău pronunțând decizia din 22 decembrie 2015 a omis să satisfacă standardele procedurale relevante referitoare la conținutul actului judecătoresc, examinând pricina cu încălcarea normelor de drept procedural.

Distinct de cele relatate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție constată că nu este clară citarea de către instanța de apel a executorului judecătoresc Boțan George în calitate de intervenient accesoriu și întreruperea ședințelor de judecată din motivul absenței acestuia, or, la materialele cauzei nu se regăsește nici o încheiere de atragere în proces a executorului judecătoresc Boțan George în calitate de intervenient accesoriu.

Ținând cont de imposibilitatea instanței de recurs de a corecta respectivele omisiuni de procedură și reiterând inexistența temeiurilor legale pentru a remite pricina spre rejudecare în instanța de fond (art.432 alin.(3) lit.d) și f) CPC), Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție concluzionează asupra remiterii pricinii spre rejudecare în instanța de apel.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că decizia pronunțată nu satisface standardele procedurale ale legalității și temeiniciei unui act judecătoresc, omisiune care nu poate fi corectată de către instanța de recurs la examinarea pricinii în ordine de recurs, și având în vedere lipsa temeiurilor legale de a restitui cauza spre rejudecare în prima instanță, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de către Nichita Ion, a casa integral decizia Curții de Apel

Chișinău din 22 decembrie 2015 și a remite pricina spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău în alt complet de judecată.

La rejudecarea pricinii, instanța de apel urmează să țină cont de cele menționate și reexaminând pricina, să emită o decizie legală și întemeiată, respectând dreptul garantat al părților la un proces echitabil.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de către Nichita Ion.

Se casează integral decizia Curții de Apel Chișinău din 22 decembrie 2015 în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a lui Nichita Ion împotriva Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău cu privire la nesoluționarea în termen legal a cererii, îngădirea dreptului de acces la informație și recunoașterea ca fiind neîntemeiate acțiunile privind nesoluționarea în termen legal a cererii, cu restituirea pricinii spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței, judecătorul

Iulia Sîrcu

Judecătorii

Tamara Chișca – Doneva

Iurie Bejenaru

Nicolae Craiu

Mariana Pitic